

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecătorii: Toma Nadejda și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Marinescu Dumitru în numele inculpatului Țurcan Dumitru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020 și sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 30 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Țurcan Dumitru xxxxx, născut la xxxxx,
originar din or. xxxxx și domiciliat în r-nul
xxxxx, s. xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.11.2019 – 30.12.2019;

Instanța de apel: 29.01.2020 – 26.05.2020;

Instanța de recurs: 24.07.2020 – 16.12.2020.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 30 decembrie 2019, *pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Țurcan Dumitru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, la 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei stabilite lui Țurcan Dumitru, pentru un termen de 5 (cinci) ani.

A fost respinsă cererea procurorului privind dispunerea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului Țurcan Dumitru în beneficiul statului, fiind trecute în contul statului.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Țurcan Dumitru, la 07 noiembrie 2019, aproximativ ora 03:00, împreună cu alte două persoane în privința cărora cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, prin înțelegere prealabilă având din timp un plan bine chibzuit,

urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, în timp ce se afla în mun. Chișinău, str. G. Latină, intersecție cu bd. Mircea cel Bătrân, a aplicat multiple lovituri cu pumnii peste fața lui Lebedev Denis, după care a sustras în mod deschis de la acesta bunuri materiale, astfel cauzându-i victimei dureri fizice și pagubă în proporții considerabile în sumă de 10 920 lei.

Acțiunile lui Țurcan Dumitru, au fost încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane săvârșit de două sau mai multe persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Țurcan Dumitru să-i fie aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pentru un termen de 3 ani 2 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Să fie dispusă încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului Țurcan Dumitru în beneficiul statului, în sumă de 4 688 lei.

3.1. În argumentarea apelului a menționat, că prima instanță a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă, ignorând prevederile art. 16, 61, 65 și 75 Cod penal, astfel nefiind aplicată o pedeapsă rezonabilă care să asigure scopul legii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

4. Avocatul Marinescu Dumitru în numele inculpatului, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Țurcan Dumitru să-i fie aplicată pedeapsa minimă prevăzută de lege de 3 ani 4 luni închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

4.1. În argumentarea apelului a menționat, că prima instanță a aplicat inculpatului o pedeapsă prea aspră, în contextul în care inculpatul nu are antecedente penale, se caracterizează ca fiind o persoană onestă și corectă, a achitat prejudiciul moral și material cauzat părții vătămate, circumstanțe atenuante care urmează a fi reținute la stabilirea pedepsei.

De asemenea, a susținut că la aplicarea pedepsei inculpatului, urmează a fi luat în considerație principiul umanismului, precum și sancțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, în coroborare cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, și astfel să-i fie stabilită pedeapsa minimă de 3 ani 4 luni închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal și stabilirea unui termen minim de probațiune.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către avocat, și admis apelul declarat de către procuror, casată parțial sentința primei instanțe, în partea soluționării cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost dispusă

încasarea cheltuielilor judiciare din contul lui Țurcan Dumitru în beneficiul statului, în sumă de 1 206 lei, pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară.

În rest, dispozițiile sentinței primei instanțe, au fost menținute fără modificări.

5.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că prima instanță a apreciat corect cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc vinovăția inculpatului Țurcan Dumitru în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, conform elementelor constitutive jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit de două sau mai multe persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Cu referire la stabilirea categoriei pedepsei, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a aplicat prevederile legale, și în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și de scopul pedepsei de corectare și reeducare a vinovatului.

Prima instanță corect a reținut circumstanțe atenuante și lipsa circumstanțelor agravante, luând în considerație vârsta inculpatului, faptul că acesta a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate, concluzionând că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă prin stabilirea unei pedepse fără izolarea acestuia de societate, aplicându-i o pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia, ținând cont și de prevederile art.364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

În opinia instanței de apel, este neîntemeiată poziția avocatului privind stabilirea unei pedepse inculpatului Țurcan Dumitru, în limita minimă a sancțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, cu aplicarea art. 90 Cod penal, cu stabilirea unui termen de probațiune minim, în contextul în care prima instanță corect a individualizat pedeapsa aplicată.

Instanța de apel a precizat, că aplicarea unei pedepse penale sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 6 luni, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, în temeiul art. 90 Cod penal, pentru un termen de probațiune de 5 ani, va duce la conștientizarea de către inculpat a celor săvârșite.

De asemenea, instanța de apel a menționat, că pedeapsa penală reprezintă un remediu echitabil atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Cu referire la cheltuielile judiciare, instanța de apel a stabilit că este justificată solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului

Țurcan Dumitru în beneficiul statului, cheltuielile de judecată suportate pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 201902P3773 din 07 noiembrie 2019 în sumă de 128 lei (f.d. 34) și raportului de expertiză judiciară nr. 201937A0276 din 13 noiembrie 2019 în sumă de 1 078 lei (f.d. 136), concluzionând că prin prisma prevederilor art. 227, 228, 229 Cod de procedură penală, din contul inculpatului urmează a fi încasată suma de 1 206 lei.

6. Avocatul Marinescu Dumitru în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie aplicată inculpatului Țurcan Dumitru pedeapsa minimă prevăzută de lege de 3 ani 4 luni închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, prin care să-i fie stabilit un termen de probațiune minim.

6.1. În argumentarea recursului menționează, că Țurcan Dumitru este o persoană conștiincioasă, în privința căruia urmează a fi aplicată pedeapsa minimă prevăzută de lege, și anume 3 ani 4 luni închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, și stabilirea unui termen de probațiune minim.

Consideră apărarea, că pedeapsa aplicată inculpatului este prea aspră, din motiv că Țurcan Dumitru nu are antecedente penale, se caracterizează ca fiind o persoană onestă și corectă.

Susține, că inculpatul a achitat prejudiciul material și moral cauzat părții vătămate, fapt care urmează a fi reținut ca circumstanță atenuantă.

Prin urmare, apărarea consideră că urmează a fi luat în considerație principiul umanismului, precum și sancțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, în coroborare cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, și astfel să-i fie stabilită pedeapsa minimă de 3 ani 4 luni închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal și stabilirea unui termen minim de probațiune.

7. Examinând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Conform art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie

invocate de recurent.

Conform practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat, rezultă că apărarea invocă dezacordul cu decizia instanței de apel și sentința primei instanțe, sub aspectul individualizării pedepsei penale stabilite inculpatului Țurcan Dumitru, temei care se încadrează în baza art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când: *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Sub aspectul temeiului de casare invocat, Colegiul penal atestă că apărarea consideră că inculpatului Țurcan Dumitru, i-a fost stabilită o pedeapsă prea aspră, și totodată menționând că în privința acestuia urmează a fi aplicat un termen minim de probațiune potrivit art. 90 Cod penal, însă analizând argumentele menționate în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de recurs le apreciază ca neîntemeiate și pasibile respingerii din următoarele motive.

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra

corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Din actele cauzei rezultă că prin sentința primei instanțe, Țurcan Dumitru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, la 3 ani 6 luni închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Potrivit art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei stabilite lui Țurcan Dumitru, pentru un termen de probațiune de 5 ani, iar în această parte, soluția primei instanțe a fost menținută și de către instanța de apel.

La examinarea cauzei, instanța de apel a conchis, că pedeapsa aplicată inculpatului Țurcan Dumitru de către prima instanță, prin prisma prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, este una corectă, aceasta fiind stabilită în limitele noi a sancțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal.

Astfel, la menținerea soluției primei instanțe de aplicare a pedepsei lui Țurcan Dumitru, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, instanța de apel a stabilit că prima instanță corect a reținut lipsa circumstanțelor agravante, fiind luată în considerație vârsta inculpatului, faptul că prejudiciul cauzat a fost restituit părții vătămate, și în acest sens, just a conchis că corectarea și reeducarea inculpatului poate fi realizată prin stabilirea unei pedepse fără izolarea acestuia de societate.

Totodată, ținând cont de faptul, că examinarea cauzei a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, deoarece inculpatul a recunoscut vina și nu a solicitat să fie administrate probe noi, astfel încât instanța a concluzionat că din probele administrate rezultă că faptele inculpatului sunt constatate și că sunt suficiente date cu privire la persoana inculpatului pentru a permite stabilirea unei pedepse, prin urmare, inculpatul Țurcan Dumitru, a beneficiat de reducerea pedepsei cu 1/3 a limitelor de pedeapsă, din care motiv nu pot fi reținute argumentele recurentului privind aplicarea pedepsei minime prevăzută de sancțiunea art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, în privința inculpatului.

Așadar, Colegiul penal reține, că instanțele de fond, individualizând pedeapsa inculpatului Țurcan Dumitru, au ținut cont de prevederile legale expuse supra și au motivat aplicarea față de inculpat a pedepsei închisorii, cu suspendarea executării acesteia condiționat, în baza tuturor circumstanțelor constatate în speță, determinante pentru stabilirea pedepsei, și prin urmare, Colegiul consideră, că instanțele corect au concluzionat că o pedeapsă cu executarea reală a închisorii, nu va asigura scopul pedepsei.

Prin urmare, nu pot fi reținute argumentele apărării precum că achitarea prejudiciului cauzat părții vătămate, de către inculpat, urmează a fi apreciat ca circumstanță atenuantă, or, la aplicarea pedepsei în privința lui Țurcan Dumitru, instanțele de fond au luat în considerație că prejudiciul cauzat a fost restituit părții vătămate.

Cu referire la argumentele apărării privind aplicarea unui termen minim de probațiune la suspendarea executării pedepsei stabilite inculpatului Țurcan Dumitru, Colegiul penal reține, că raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei, și anume: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba cauzată, comportarea sinceră în cursul procesului.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de săvârșire a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului; conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Sub aspectul prevederilor legale citate, Colegiul statuează că pedeapsa este echitabilă atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor sale, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

În acest sens, Colegiul penal menționează că instanța de judecată dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru un termen de probațiune în limitele de la 1 an la 5 ani potrivit art. 90 alin. (2) Cod penal, care reprezintă durata de timp în care condamnatul trebuie să nu săvârșescă o nouă infracțiune, să facă dovada că s-a corectat și că scopul pedepsei s-a atins și fără executarea acesteia.

Astfel, termenul de probațiune reprezintă o forma de verificare a condamnatului privind abținerea de a mai săvârși fapte penale, or, reieșind din comportamentul celui condamnat, termenul de probațiune poate fi redus, fapt ce influențează pozitiv eforturile condamnatului de a da dovadă că s-a corectat. Din considerentele expuse, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, inclusiv de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, Colegiul penal consideră corectă soluția instanțelor de fond cu referire la durata termenului de probațiune stabilit inculpatului.

În contextul celor expuse mai sus, Colegiul penal conchide, că pedeapsa aplicată inculpatului este una corectă, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, în speță impunându-se soluția inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Marinescu Dumitru în numele inculpatului Țurcan Dumitru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, în cauza penală în privința lui **Țurcan Dumitru xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată, pronunțată la **29 ianuarie 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor